

УДК 336.743

Р. І. Грешко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3054-356X>
В. М. Харабара,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8555-6440>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.12.77

СУЧАСНИЙ СТАН, ДИНАМІКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВКЛАДЕНЬ У КРИПТОАКТИВИ В УКРАЇНІ

R. Greshko,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit, Chernivtsi Yuriy Fedkovich National University
V. Kharabara,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance and Credit, Chernivtsi Yuriy Fedkovich National University

CURRENT STATE, DYNAMICS AND PROSPECTS OF INVESTING IN CRYPTO ASSETS IN UKRAINE

У статті проаналізовано розвиток ринку криптовалют в Україні та світі. Інформаційною базою дослідження є наукові напрацювання вітчизняних та зарубіжних науковців і фахівців. Особливе значення приділено аналізу динаміки розповсюдження та обігу криптовалют, які зараз налічують понад 2000 різновидів. Розглянуто сутність криптовалюти, як сучасної форми фінансових активів. Визначено та систематизовано можливості та переваги використання криптовалюти в різних країнах. Розглядаються тенденції їх поширення в Україні. Кriptoактиви — це приклад таких об'єктів, які мають відсутність матеріальної форми та самостійну майнову цінність, що створюється за допомогою інформаційних технологій та блокчейн-системи. Досліджено головні шляхи та системи цифрової емісії криптоактивів. Хоча криптоактиви існують тільки у цифровому форматі, вони можуть стати фінансовим інструментом, який сьогодні необхідний суспільству. На сьогодні, криптоактиви не можна використовувати як офіційні гроші, валюту, платіжний засіб, електронні гроші або цінні папери. Проте все більше компаній використовують їх у своїй діяльності. Розвиток економіки та цифрових технологій призвів до появи нової групи об'єктів, яка називається "віртуальні активи". Визначено топ-10 криптовалют на конкретний момент часу із їх ціною, капіталізацією та змінами у вартості за останні дні та тижні. Перелічено компанії в Україні, в яких можна розраховуватись в Bitcoin. Встановлено сучасний стан розвитку ринку криптоактивів в Україні та досліджено, які існують заходи для врегулювання відносин у сфері цифрових активів. Окреслено сучасні тенденції цифрової освіченості населення та рівень використання цифрових активів. Зазначено проблеми, пов'язані з проведенням операцій з криптовалютами в Україні. Висвітлено низький рівень освіченості населення у цій сфері становить велику проблему. Визначено проблеми обліку криптовалюти. Окреслено наслідки ігнорування державою криптовалют. Запропоновано власні рекомендації щодо успішної легалізації криптовалют та їх ефективного впровадження серед населення держав. Зроблено пропозиції щодо концептуальних підходів до державного регулювання розвитку в Україні ринку криптоактивів у середньостроковій перспективі.

The article analyzes the development of the cryptocurrency market in Ukraine and the world. The information base of the study is based on the scientific achievements of domestic and foreign scholars and specialists. Particular attention is paid to the analysis of the dynamics of distribution and circulation of cryptocurrencies, which now number more than 2000 varieties. The essence of cryptocurrency as a modern form of financial assets is considered. The possibilities and advantages of using cryptocurrencies in different countries are identified and systematized. Trends in their distribution in Ukraine are considered. Cryptoassets are an example of such objects that have no material form and independent property value created with the help of information technology and blockchain systems. The main ways and systems of digital issuance of cryptoassets are investigated. Although cryptoassets exist only in digital format, they can become a financial instrument that society needs today. Currently, cryptoassets cannot be used as official money, currency, means of payment, electronic money, or securities. However, more and more companies are using them in their operations. The development of the economy and digital technologies has led to the emergence of a new group of objects called "virtual assets". The article identifies the top 10 cryptocurrencies at a particular moment in time with their price, capitalization, and changes in value over the past days and weeks. Companies in Ukraine where you can pay in Bitcoin are listed. The current state of development of the cryptoassets market in Ukraine is established and the measures to regulate relations in the field of digital assets are investigated. The current trends in digital literacy of the population and the level of use of digital assets are outlined. The problems associated with conducting operations with cryptocurrencies in Ukraine are noted. The low level of public education in this area is highlighted as a major problem. The problems of cryptocurrency accounting are identified. The consequences of the state's ignoring cryptocurrencies are outlined. The author offers her own recommendations for the successful legalization of cryptocurrencies and their effective implementation among the population of the States. Proposals are made regarding conceptual approaches to the state regulation of the development of the cryptoasset market in Ukraine in the medium term.

*Ключові слова: фінансовий актив, цифрові активи, криптовалюта, ринок криптовалют, Bitcoin, блокчейн.
Key words: financial asset, digital assets, cryptocurrency, cryptocurrency market, Bitcoin, blockchain.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Криптовалюти з'явилися у фінансовому просторі України та світу протягом останніх кількох років. Це цікава інновація, яка здатна як повністю перевернути усталені бізнес-процеси комерційних банків, підприємств, інших учасників фінансового ринку, так і виявитися лише амбітною ідеєю, яка не має практичного застосування. Тому вивчення сучасного стану ринку криптовалют, слабких та сильних сторін криптоактивів, можливих напрямів їх державного регулювання дозволить окреслити перспективи подальшого їх розвитку.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Поняттям розвитку ринку криптоактивів займаються світові та українські науковці Н. Стівенсон, С. Накамото, І. Гусева, Н. Марченко, А. Гулей [1].

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є аналіз теоретичних та практичних аспектів розвитку ринку криптоактивів в Україні та світі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В останні кілька років активно розвивається сукупність різних криптовалют, серед яких найбільшу по-

пулярність набув Bitcoin. Профільні організації відстежують активність використання різних крипторішень особами, що проживають у різних країнах. У 2020 році відносна інтенсивність використання крипторішень в Україні знаходилася на найвищому рівні.

Як показано в таблиці 1, Україна посідала четверте місце за інтегральним критерієм, що враховує: вартість криптоцінностей, пересланих із урахуванням населення країни; частоту використання криптоактивів для здійснення невеликих покупок; залишки коштів на рахунках; пряме кредитування без залучення комерційних банків із залученням криптовалют. Це пов'язано з кількома чинниками.

Насамперед, в Україні високий рівень освіченого населення та істотна частка фахівців у сфері інформаційних технологій. Такі фізичні особи часто першими проявляють інтерес до різноманітних рішень в інформаційній сфері, здатної забезпечити краще виконання тих самих щоденних завдань.

Як продемонструвала криза минулих років, довіра населення до державних органів влади була недостатньою. За таких умов очікувалось підвищення розміщення частини коштів в у криптовалют, що дозволяє зберегти цінність накопичених коштів або навіть підвищити її при подальшому зростанні попиту на криптоактиви.

Крім цього, важливо звернути увагу на той факт, що у 2020—2021 роках спостерігалися значні турбулентні процеси, через що уряди розвинених країн емітували

суттєвий обсяг ліквідності для покриття державних видатків, необхідних для мінімізації негативного впливу пандемії. В таких умовах очікуваним було підвищення інфляції, що призвело б до часткового знецінення накопичень. Через це знижувалась довіра до іноземної валюти, яка часто була інструментом мінімізації макроекономічних ризиків українського суспільства. Як результат, частина ліквідності була направлена в криптовалюту.

Насамперед, важливо зазначити, що в методіці розрахунку інтегрального показника важливу роль відіграє інтенсивність використання коштів для здійснення операцій, що вказуватиме на реальне активне залучення криптоактивів до процесу розрахунку. З погляду такого критерію, рейтинг України залишається високим, а саме шосте місце у контексті використання криптоактивів у розрахунку на душу населення для здійснення видатків, і п'яте місце за інтенсивністю застосування криптовалют для здійснення невеликих роздрібних угод. Проте маємо нижчий показник з точки зору привабливості прямого кредитування за допомогою криптоактивів.

Протягом 2019—2021-го років спостерігається постійне збільшення кількості громадян України, що використовують криптовалюту тим чи іншим чином. Так якщо у 2019 р. цей показник становив 3,26 млн чоловік, то у 2021 р. вже 5,6 млн чоловік. Таким чином, сформувалась чітка тенденція постійного зростання кількості осіб, що використовують криптоактиви для задоволення власних фінансових потреб (рис. 1).

З точки зору частки населення, яке користується криптовалютами, Україна знаходиться на першому місці. Також у п'ятірку входять РФ, Венесуела, Кенія та США. В Україні кількість власників криптовалют становить 12,73 %, а для порівняння в США цей показник становить 8,31 %. Звичайно, у США абсолютне значення показника вище, проте з точки зору інтенсивності використання криптовалют на душу населення Україна випереджає (табл. 2).

Важливою стороною функціонування криптовалют є створення інфраструктури, яка проводить розрахункові операції для генерування нових елементів криптовалют чи для підтримки роботи діючої системи. У такому контексті слід звернути увагу на обсяги майнінгу біткоїну, як найбільш популярної криптовалюти. Як можна судити, Україна є майже непомітною у відповідній сумі. На неї припадає лише 0,1 % від загальних обсягів майнінгу криптовалюти біткоїн у другій половині 2021 р.

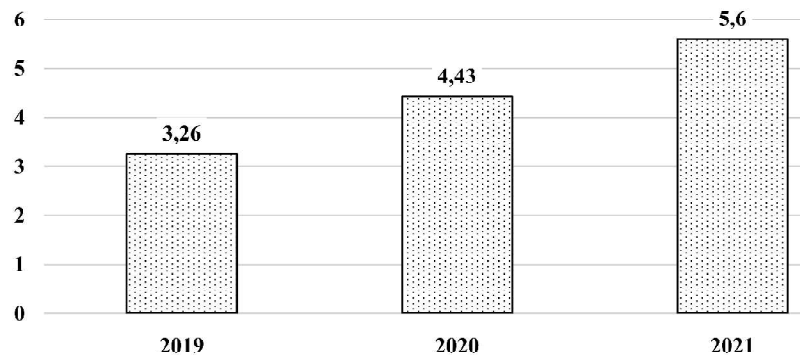
При цьому електроенергія в Україні суттєво дешевша, ніж, наприклад, у США. У цій країні обсяг майнінгу біткоїну становить 35,4 % від світових масштабів (рис. 2).

Щодо інвестування в криптоактиви та його ефективності, то потрібно зазначити, що такий напрямок розміщення коштів є вкрай ризикованим. Адже прогнози її подальшого функціонування є недостатньо обґрунто-

Таблиця 1. Дані про позиції України у рейтингу країн за критерієм проникнення криптовалют у 2021 році

Країна	Бал	Місце	Рейтинг за індивідуальними елементами метрики		
			вартість пересланих криптовалютів з розрахунку на душу населення	об'єм роздрібних транзакцій (<10 тис. доларів) за паритетом купівельної спроможності	P2P об'єм транзакцій за паритетом купівельної спроможності
В'єтнам	1	1	4	2	3
Індія	0,37	2	2	3	72
Пакистан	0,36	3	11	12	8
Україна	0,29	4	6	5	40
Кенія	0,28	5	41	28	1
Нігерія	0,26	6	15	10	18
Венесуела	0,25	7	29	22	6
США	0,22	8	3	4	109
Того	0,19	9	47	42	2
Аргентина	0,19	10	14	17	33

Джерело: сформовано на основі [9].

Рис. 1. Динаміка кількості громадян, що володіють криптовалютами в 2019—2021 рр., млн чол.

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [2; 4].

ваними, оскільки сама технологія з'явилася досить недавно. Немає гарантій, що інвестор при формованні тенденції зростання вартості криптоактивів не втратить свої інвестиції. З другого боку, з точки зору того періоду, що минув, вкладення за цим напрямком дійсно є фінансово привабливими. Для оцінки ефективності і рентабельності вкладення коштів у криптоактиви співставимо значення вартості таких активів на ринку на кінець періоду та на початок періоду.

Перш за все, слід звернути увагу на найбільш відомий криптоактив, а саме криптовалюту біткоїн. Як мож-

Таблиця 2. ТОП-10 країн по частці населення, що володіє криптовалютами

№	Країна	Кількість власників криптовалют, млн чол.	Частка населення, %
1	Україна	5,57	12,73%
2	РФ	17,38	11,91%
3	Венесуела	2,94	10,34%
4	Кенія	4,58	8,52%
5	США	27,49	8,31%
6	ПАР	4,22	7,11%
7	Нігерія	13,02	6,31%
8	Колумбія	3,12	6,14%
9	В'єтнам	5,96	6,12%
10	Індія	100,74	7,30%

Джерело: сформовано на основі [7].

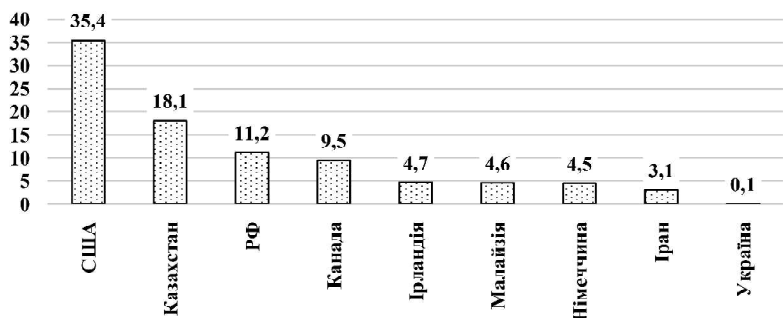

Рис. 2. Частка країн від обсягів майнінгу біткоїна у другій половині 2021 року, %

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [5].

на судити по даним графіку, протягом останніх років відбулося різке збільшення вартості цього активу, проте спостерігається значна волатильність. Через відносно невелику ємкість ринку біткоїна порівняно із, наприклад, долларом США, навіть відносно незначні новини можуть призвести до суттєвого зменшення чи збільшення вартості біткоїна (рис. 3).

Незважаючи на такі коливання, все ж з точки зору ефективності протягом попередніх років біткоїн демон-

струє надзвичайно високу привабливість. Так якщо інвестор вклав би кошти на початку 2019 р., то за рік він би отримав обсяг прибутку на свої інвестиції в розмірі 172 %. По результатам 2020 р. значення такого показника становило 254,13 %, а у 2021-у знаходилось лише на рівні 16,28 %. Очевидно, що у процесі розвитку ринку, виникнення більшої кількості майнерів та власників біткоїн перепади у обсязі торгівлі та інших параметрах будуть зменшуватися, що зробить ціну такого активу більш стабільною. Тому можна очікувати на подальше зниження рентабельності вкладень у біткоїн (рис. 4).

Ще одним перспективним та популярним видом криптовалюти є ефіріум. Як показано на графіку, динаміка ціни є подібною. Загалом слід зазначити, що такий параметр суттєво залежить від вартості найбільш популярної криптовалюти, а саме біткоїна. Тому поряд із коливанням вартості цього криптоактиву спостерігається подібна зміна ціни і альтернативних інструментів (рис. 3).

З іншої сторони, рентабельність такого інструменту суттєво відрізняється. Так у 2019

р. ефективність вкладення була дещо нижчою, а саме становила 69,4% річних, проте протягом наступних років цей показник суттєво вищий порівняно із біткоїном. У 2020 р. було зафіксовано значення у розмірі 629,81 % річних, а у 2021-у році інвестори отримали 104,63 % річних (рис. 4).

Ще одна криптовалюта, яка набуває популярності останнім часом, Binance Coin. Така Криптовалюта пов'язана із однією із найбільших платформ, що забезпечує проведення операцій із криптоактивами. Тому протягом останнього року спостерігається суттєве підвищення попиту на такий інструмент (рис. 3).

На відміну від перших двох розглянутих криптовалют, ця забезпечує вкрай високу рентабельність навіть у 2021 р. Так якщо у 2019 р. було згенеровано 192,6 % річних цією криптовалютою, то у 2020 р. від такого активу було отримано вже 143,24 % за рахунок підвищення вартості. По результатам 2021 р. зафіксовано вкрай високий приріст, а саме 745,29 % за рік (рис. 4).

Щодо можливостей державного регулювання випуску, обігу криптоактивів та криптовалют на українському фінансовому ринку та виведення з нього, слід звернути увагу як на стратегічний, концептуальний аспект, так і на подальші тактичні кроки.

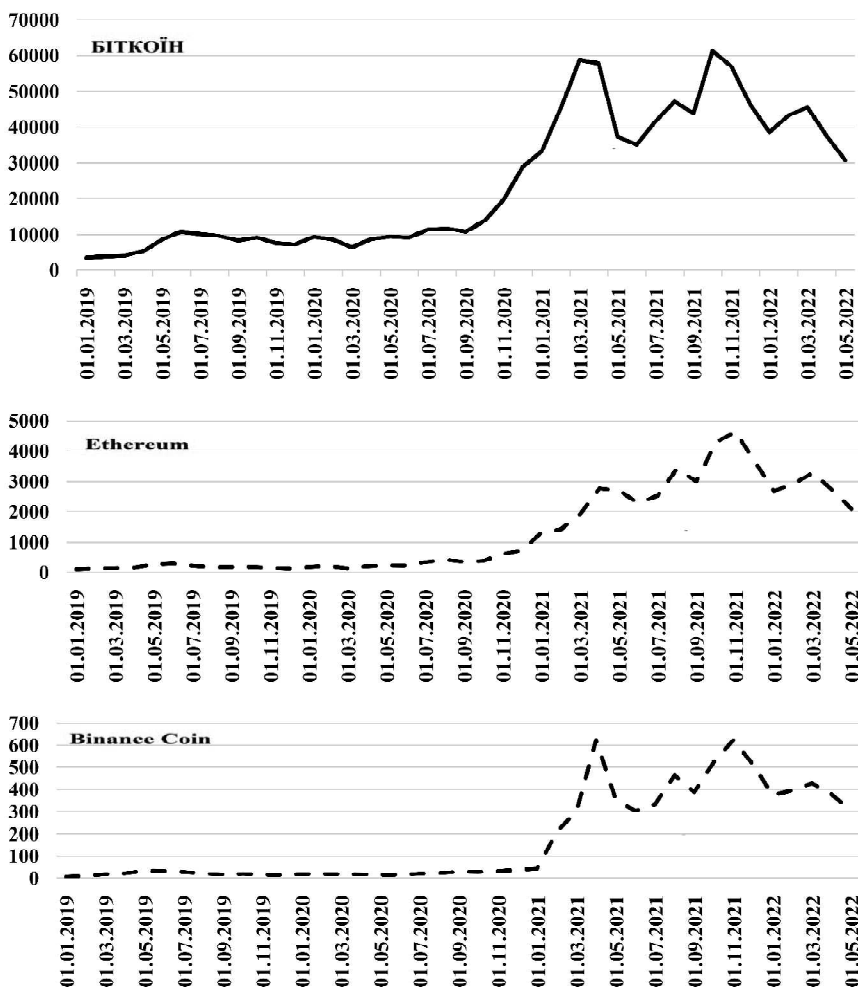

Рис. 3. Динаміка курсів біткоїна, Ethereum, Binance Coin у світі у 2019— травень 2022 рр., долларів США

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [5; 6; 8].

Криптоактиви, незважаючи на наявні проблеми з питаннями екології, масштабованості тощо, мають ряд переваг. Особливо це актуально для України, яка має складне валютне законодавство. Криптовалюта дозволяє здійснювати транскордонні перекази, при цьому суттєво мінімізуючи рівень адміністративного навантаження. Крім цього, завдяки постійному зростанню вартості основних криптовалют, привабливістю їх придбання для інвестиційних цілей залишається високою. Це означає, що так чи інакше вітчизняні суб'єкти господарювання будуть використовувати такий інструмент для вирішення своїх фінансових завдань. А враховуючи суттєвий попит, який не буде знижуватись, а також обмежені можливості державного сектору щодо контролю за обігом криптовалют, вважаємо, що оптимальним заходом буде легалізація та впорядкування цієї сфери.

Перш за все важливо розуміти, що якщо виходити із цифри у розмірі 8 млрд дол. США доходів, які українські громадяни отримали у вигляді криптовалют у якості доходу, то стає зрозумілим, що навіть якщо застосувати до такої суми відносно низьку податкову ставку, наприклад, 6 %, як для особи, що зареєстрована приватною особою підприємцем на спрощеній системі оподаткування, то державний бюджет отримає 480 млн дол. США. Це суттєва сума, яка доводить привабливість альтернативи легалізації криптовалют у фінансовому просторі України. Тому стратегічним напрямком державного регулювання обігу криптовалют, а також їх випуску, повинне бути створення необхідної нормативно-правової основи, яка дозволить використовувати такий інструмент легально та без додаткового фінансового чи адміністративного навантаження.

Що ж до тактичних кроків у цій сфері, то слід відмітити, що був прийнятий та підписаний президентом закон України "Про віртуальні активи" [2]. Частково подальші напрямки дії, у тому числі і Національного банку України, відображені у цьому документі. Перш за все, Національний банк України, на нашу думку, повинен здійснити необхідну аналітичну роботу, підготувати усесторонню доповідь щодо фактичних тенденцій і поточного стану використання криптовалют в Україні (рис. 5).

Проте для прийняття важливих державних рішень важливо розуміти фактичний стан справ та володіти необхідною інформаційно-аналітичною основою. Зокрема слід з'ясувати, які обсяги коштів у криптовалюті накопичені фізичними особами, суб'єктами малого і середнього бізнесу, фінансовими організаціями, державою тощо.

Наступним кроком повинне бути визначення практичних ас-

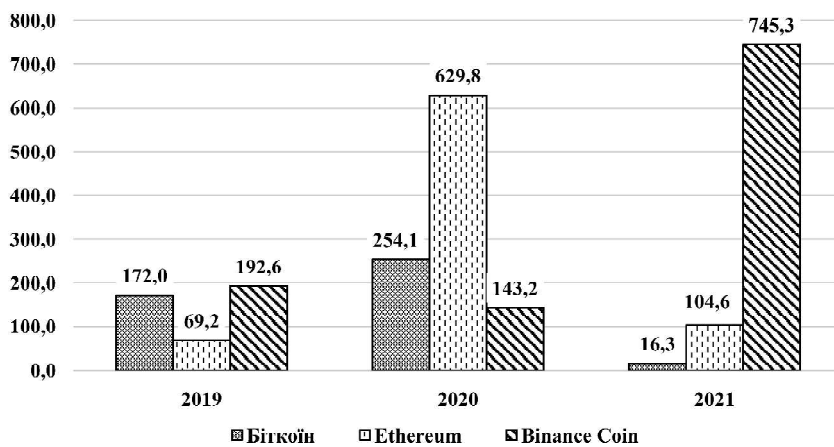

Рис. 4. Рентабельність вкладень в Біткоїн, Ethereum, Binance Coin у світі у 2019– 2021 рр., %

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [5; 6; 8].

пектів застосування криптовалют в Україні. Зокрема, Національний банк України повинен визначити, на які саме валюти, окрім гривні, фізичні та юридичні особи мають змогу обмінювати такі цінності.

Також Національний банк України повинен розробити положення щодо функціонування бірж та інших платформ обміну криптовалют між собою та криптовалюта на фіатні гроші. На поточний момент більшість учасників на такому ринку представляють собою відносно невелику кількість великих міжнародних бірж.

Важливим є питання щодо сплати податків. У цьому контексті слід іти за тим напрямком, за яким рухаються інші держави у контексті сервісів міжнародних технологічних гігантів. Наприклад, мова йде про Google, Amazon, Microsoft. Якщо певні прибутки отримані у певній країні, то податки з таких операцій повинні сплачуватись саме у цій країні. У контексті криптовалют також слід зобов'язати такі організації створити віртуальне або фактичне представництво в Україні та сплачувати податки із операцій українських громадян.

Звичайно, сам по собі обмін однієї цінності на іншу не забезпечує формування доходу чи прибутку, проте з таких операцій біржа може отримувати комісійні доходи. У такому контексті важливо забезпечувати своєчасне та в повному обсязі оподаткування згенерованих додатних грошових потоків для наповнення українсько-

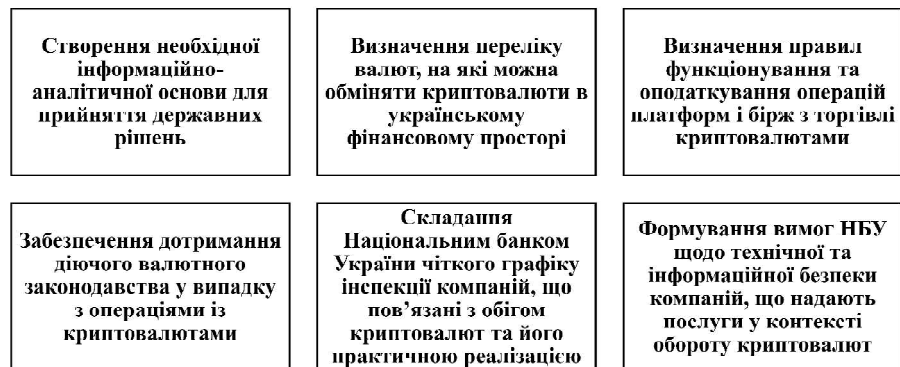

Рис. 5. Оптимальні тактичні заходи державного регулювання ринку криптовалют в Україні

Джерело: складено на основі [3].

го бюджету та мінімізації імовірності виникнення сірих зон на фінансовому ринку.

Також Національний банк України повинен забезпечити дотримання законодавства щодо обігу валюти в країні у контексті криптовалют. Наявні чіткі обмеження щодо обсягів та інших параметрів здійснення таких операцій щодо долара США, євро, усіх інших валют. Звичайно, ті ж норми законодавства повинні стосуватися і криптоактивів.

Також Національний банк України повинен скласти чіткий графік щодо здійснення контрольних заходів, наприклад, інспекції тих компаній, що постачають послуги, пов'язані із обігом криптовалют.

У контексті сучасних подій, у тому числі кібератак Росії проти України у тісному зв'язку із відповідними військовими діями, слід звернути увагу на кібербезпеку учасників ринку криптовалют. У такому контексті Національний банк України повинен сформувавати чіткий перелік вимог щодо організації роботи компаній, що надають послуги, пов'язані із оборотом криптовалют, а саме у контексті забезпечення їх інформаційної і технологічної безпеки. В таких умовах вкрай важливо залучити експертизу Національного банку України, який забезпечить контроль за дотриманням мінімальних умов технічної та інформаційної безпеки організацій, що надають послуги у контексті забезпечення обороту криптовалют.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підводячи підсумок, зазначимо, що загалом позиції України на світовому ринку криптовалют є помітними. Спостерігається постійне збільшення кількості громадян, що володіють криптовалютами, а саме з 3,26 млн чоловік у 2019 р. до 5,6 млн чоловік у 2021 р. З іншої сторони, місце України у сфері майнінгу біткойна у другій половині 2021 р. є непомітним.

В дослідженні виділено стратегічні і тактичні аспекти у контексті державного регулювання ринку криптовалют в Україні. З точки зору стратегії подальшої поведінки оптимальною альтернативою є підтримка легалізації процесу застосування криптовалют в Україні.

Що ж до тактичних кроків, то слід сформувавати чіткі вимоги щодо інформаційної та технічної безпеки компаній, що надають послуги, пов'язані з оборотом криптовалют, визначити правила функціонування та оподаткування бірж, що проводять операції з криптовалютами у фінансовому просторі України, забезпечити дотримання діючого валютного законодавства у випадку з операціями із криптовалютами тощо.

Література:

1. Гулей А. І., Язлюк Б. О., Гулей С. А. Тенденції та перспективи розвитку криптовалют у світовій фінансовій системі. Український журнал прикладної економіки. 2018. Том 3. №3. ISSN 2415-8453. URL: http://ujae.org.ua/wpcontent/uploads/2019/10/ujae_2018_r03_a01.pdf (дата звернення 21 травня 2023 р.).
2. Дослідження: онлайн-українці та криптовалюта. URL: <https://tns-ua.com/news/doslidzhennya-onlayn-ukrayintsi-ta-kriptovalyuta>.

3. Закон України "Провіртуальні активи" від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення 22 травня 2023 р.).

4. Частка власників криптовалют в Україні — найбільша у світі. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/13/infografika/finansy/chastka-vlasnykiv-kriptovalyuty-ukrayini-najbilsha-sviti> (дата звернення 22 травня 2023 р.).

5. Bitcoin. URL: <https://www.investing.com/crypto/bitcoin/historical-data> (дата звернення 25 травня 2023 р.).

6. BNB. URL: <https://www.investing.com/crypto/bnb/historical-data> (дата звернення 21 травня 2023 р.).

7. Cryptocurrency across the world. URL: <https://triple-a.io/crypto-ownership/#:~:text=As%20of%202021%2C%20we%20estimated,are%20already%20accepting%20cryptocurrency%20payments> (дата звернення 23 травня 2023 р.).

8. ETH/USD — Ethereum US Dollar. URL: <https://www.investing.com/crypto/ethereum/eth-usd> (дата звернення 26 травня 2023 р.).

9. Global Crypto Adoption Index. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/tag/global-crypto-adoption-index/> (дата звернення 26 травня 2023 р.).

References:

1. Hulej, A.I. Yazliuk, B.O. and Hulej, S.A. (2018), "Trends and prospects for development cryptocurrencies in the world financial system", *Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky*, vol. 3, no. 3, available at: http://ujae.org.ua/wpcontent/uploads/2019/10/ujae_2018_r03_a01.pdf (Accessed 21 May 2023).
  2. Kantar Group (2023), "Research: online Ukrainians and cryptocurrency", available at: <https://tns-ua.com/news/doslidzhennya-onlayn-ukrayintsi-ta-kriptovalyuta> (Accessed 22 May 2023).
  3. Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine "About virtual assets", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (Accessed 22 May 2023).
  4. Slovo i dilo (2021), "The share of cryptocurrency owners in Ukraine is the largest in the world", available at: <https://www.slovoidilo.ua/2021/10/13/infografika/finansy/chastka-vlasnykiv-kriptovalyuty-ukrayini-najbilsha-sviti> (Accessed 22 May 2023).
  5. investing.com (2023), "Bitcoin", available at: <https://www.investing.com/crypto/bitcoin/historical-data> (Accessed 25 May 2023).
  6. investing.com (2023), "BNB", available at: <https://www.investing.com/crypto/bnb/historical-data> (Accessed 21 May 2023).
  7. Triple-A (2023), "Cryptocurrency across the world", available at: <https://triple-a.io/crypto-ownership/#:~:text=As%20of%202021%2C%20we%20estimated,are%20already%20accepting%20cryptocurrency%20payments> (Accessed 23 May 2023).
  8. investing.com (2023), "ETH/USD — Ethereum US Dollar", available at: <https://www.investing.com/crypto/ethereum/eth-usd> (Accessed 26 May 2023).
  9. Chainalysis (2022), "Global Crypto Adoption Index", available at: <https://blog.chainalysis.com/reports/tag/global-crypto-adoption-index/> (Accessed 26 May 2023).
- Стаття надійшла до редакції 12.06.2023 р.*